

Skriftlig beretning 2022 – 2023

Stærke fællesskaber

Foreningen i forandring

“Al udvikling består i, at vikle sig ud af det, man har viklet sig ind i”

– Villy Sørensen, filosof og forfatter, 1929-2001

I 2022 blev det med ét tydeligt, hvor sårbar en lille forening som vores kan være. Hvor lidt der skal til før mange års erfaring, arbejde og partnerskaber kan smuldre væk på kort tid. Hvor langt væk man, som bestyrelse, kan komme fra sine medlemmer, når arbejdet skal flettes ind i ens civile job samtidig med, at verdens forandrings frekvens synes stadig stigende. Det gav anledning til en lang række drøftelser og overvejelser – hvorfor bestyrelsen hermed præsenterer et år, der ikke har været som andre, og som kalder på handling, for at fremtidssikre vores fællesskab.

Repræsentation

Præmissen for at være bestyrelsesmedlem er, at man er leder af en kommunal 10. klasse. Og når det forhold stopper – så stopper man også i bestyrelsen.

2022 blev året hvor karrieren slog mod nye veje for flere medlemmer i bestyrelsen. Vi startede året med en nyvalgt formand. Efter Henning Rasmussens 14 år på posten blev Jesper Kongsgaard valgt på generalforsamlingen marts 2022 som ny formand for foreningen. Bestyrelsen foretog en ny konstituering af posterne og var klar til at tage opgaven på sig.

Og starten gik flyvende – der var så meget god energi til stede – men i løbet af foråret ramte hverdagens karriere betonedede forandringer os. Det var, og er, på ingen måde fravalg af ledelse i 10. klasse – ej heller bestyrelsesarbejdet – men det er livet, som leves i vores arbejdsliv.

Formand Jesper Kongsgaard, Holbæk forlod sin stilling med kort varsel i det sene forår; konstituering af næstformand Anja Østergaard, Skive som formand kunne effektueres medio juni.

Sekretær Charlotte Honore Schack, Solrød har fået andre opgaver og har dermed ikke ledelse af 10. klasse længere og udtræder af bestyrelsen ved næste valg.

Kassér Jes Hansen, Slagelse går på pension i løbet af 2023 og genopstiller derfor ikke til valg.

Bestyrelsesmedlem Thue Friislund fratrådte pr. 1. august 2022 til fuldtids videreuddannelse, hvorfor han helle ikke genopstiller til valg.

Det bragte foreningen i den situation, at hvis ikke vi samlede os og drøftede den fremadrettede struktur i foreningen, så ville vi kunne imødesee betydelige udfordringer i foreningens overlevelse.

Bestyrelsen har derfor 2 gange dette år afholdt et bestyrelsesseminar. Begge gange med henblik på at drøfte strategi, struktur og fremtidssikring af foreningen.

Administration og struktur

LA10 har brug for et sekretariat. Vi har brug for en administrativ enhed der er uafhængig af formandskabet, som kan sikre foreningens administrative drift på trods af ændringer i bestyrelsessammensætningen. Men som også kan bidrage til professionalisering af foreningens virke og sikre en vedholdende, god kommunikation til vores medlemmer og interessenter.

LA10 har brug for en ver. 2.0. Derfor vil dette års generalforsamling og efterfølgende årsmøde være præget af dette.

LA10 har brug for regionale netværk. Medlemsskolerne har behov for fællesskaber for at kunne vokse og gro sammen, give inspiration og bistand til hinanden (og vores samarbejdspartnere) – men også til at klæde bestyrelsen på; at holde os godt orienteret om, hvad der foregår derude. Vi vil gerne sikre et bedre frem- og tilbageløb.

Bestyrelsen vil professionalisere LA10. Derfor ser den ind i en ny måde at arbejde på. Formanden tegner formandskabet, men medlemmerne har særskilte ansvarsopgaver, vi anvender de erhvervskompetencer der forefindes konstruktivt og bestyrelsen vil stå for at samle medlemsskolerne om opgaven. Den nye bestyrelse tænkes derfor understøttet af et sekretariat på driftssiden.

Strategi

I 2023 tegnes, i samarbejde med den nye bestyrelse, en ny strategi for foreningens virke for en kommende 2-årig periode. Det vil bl.a. ske på baggrund af dels den aktuelle politiske situation, dels på baggrund af de konkrete input årsmøde deltagerne kommer med.

Unge trivsel og mistrivsel

Det blev året hvor foreningens bestyrelsesplads i CeFU (Center for Ungdomsforskning) for alvor gav mening. Aldrig før har CeFUs forskning været så aktuel, været så megen genstand for opmærksomhed og blevet så lyttet til; af alt fra politikere, til foreninger over almene borgere der kunne læse om unges mistrivsel i alle nyhedsmedier.

Resultatet af forskningen i unges trivsel og mistrivsel satte fokus på det ansvar vi, som voksengeneration, har for have skabt systemer der baserer sig på acceleration, præstation og pres. Systemer som påvirker de unges trivsel negativt i en sådan grad, at man ikke længere kan se bort fra det. Det er med det, som med klimakampen – vi ser det alle – men de egentlige ændringer som skal til, er vi tilbageholdende med at sætte i værk.

Som 10. klasse Skoler har vi erfaring over år med de samspil, der er i det kommunale system og med de kommunale grundskoler, som gør at vi kvalificerende kan bydes ind i drøftelserne om, hvad der skal til for at forbygge og foregribe unges mistrivsel. Vi har ikke overraskende allerede nu fokus på fællesskaber, mindre pres og bl.a. ønsker om helt nye prøveformer.

Den frisættelsesdiskurs som lige nu strømmer ud over uddannelsessystemet og det offentlige generelt, er vi klar til at drøfte. 10. klasse skolerne i Danmark venter blot på at frisættelsen realiseres – derfor er dette et tema på foreningens årsmøde.

Læs med her: ["Mistrivsel i lyset af tempo, præstation og psykologisering – om ny udsathed i ungdomslivet."](#)

Partnerskaber - fællesskab og forandring

Hver dag møder vores dygtige og motiverede medarbejdere på de kommunale 10. klasser op for at gøre en forskel i unges liv. For at møde dem hvor de er, skabe nye sunde og stærke fællesskaber, for at hjælpe dem gennem de udfordringer de har, at få øje på deres potentialer og få forløst så meget man kan – når man har 9 mdr. til det. Nogle af vores medlemsskoler kalder 10. klasse: " 10. mdr. der gør en forskel". Vi vil alle sammen, at vores unge skal lykkes med det de kan, vil og håber på.

Men som kommunal 10. klasse ved vi om nogen, hvad professionelle partnerskaber handler om, hvor vigtige de er og hvordan et stærkt fællesskab mellem fagprofessionelle er helt nødvendigt når man skal skabe forudsætninger for at unge lykkes.

Derfor var det en bittersød oplevelse da **KLs udspil** til Reformkommissionen udkom i foråret. For ud over at sige en masse ting, som vi er enige i, så var deres forslag om at frigøre de kommunale 10. klasser fra folkeskoleloven umiddelbart svært at se pointen med. Det efterlod langt flere spørgsmål end det gav svar. Argumenterne var – og er – det vi kan betegne som gammel vin på nye flasker. Altså – meget af det man ønskede at opnå ved det – ja, det mener vi, at man allerede kan handle på den dag i dag. Men KLs 'frisættelse' af 10. klasse kan man bestemt også vælge at se som et oplæg til en drøftelse om 10. klasse.

Når det er sagt så er vi ikke uenige i at 10. klasse trænger til en ny og opdateret lovgivning – vi er heller ikke færdige med at være nysgerrige på 10. klasse som en selvstændig skoleform – men vi vil arbejde for at insistere på et ligeværdigt tilbud for alle unge i landet til 10. klasse. Derfor er det er bestemt ikke lige meget, hvordan en selvstændig 10. klasse lovgivning og skolemodel skal se ud.

KL er vores arbejdsgiver for de kommunale 10. klasseskoler – vi savner ind i mellem det man på godt dansk kan kalde medarbejderinddragelse her. Vores intentioner er det samme, KL vil gerne 10. klasse – og vi vil gerne bidrage til at *alle* unge lykkes. Det er vi i dialog med KL om.

Læs med her: ["Alle unge skal lykkes"](#)

Reformkommissionen er i gang – om end det har stået lidt stille med det nyligt overståede valg og regeringskonstituering. Vi er spændte på hvad Reformkommissionen barsler med under deres sidste tema; Unge. Fra kommissionens formand er det allerede italesat, at der vil være forslag til ændringer af 10. klasse – ikke mindst i lyset af, at hele udskoling i grundskolen her er under lup, og netop 10.klasse rent lovgivningsmæssigt er forankret her.

Oprindeligt skulle arbejdet offentliggøres i december 2022 – men i skrivende stund medio januar forlyder det at man kommer med en udmelding måske allerede til marts – senest i maj. Det imødeser vi med en vis spænding, for alt tyder klart på en mere omfattende debat om 10. klasse. Forvent det værste og håb det bedste – 2023 bliver formentligt året, hvor spørgsmålet om hvorvidt 10. klasserne fortsat skal være en del af skole- og uddannelsesstrukturen bliver drøftet på den helt store klinge.

Følg med her: [Reformkommissionen](#)

Rundbordssamtaler med Undervisningsministeren – om bl.a. en mere praksisfaglig udskoling. I juni måned havde jeg som konst. formand den fornøjelse at være inviteret til rundbordssamtale af 2 omgange med Undervisningsministeren og alle vores kollegaer fra hele uddannelsesområdet fra såvel institutioner som styrelser og NGOer.

Ministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil) luftede og trykprøvede nogle forandringsveje for grundskolens udskoling – først fra det almene brede dannelsesperspektiv og i næste runde for den gruppe unge der står uforløst senere. Alt i alt kan man sige, at der blæser nye vinde omkring grundskolens udskoling, som peger mod det, vi fra 10. klasse foreningen i mange år har peget på; mindre ensretning, flere valgmuligheder, mindre prøve -og målfokus mere praksisfaglighed.

Dannelsesdiskussionen er under forandring – og det er min fulde overbevisning, at vi kommer til at se radikale forandringer i grundskolens udskoling inden for nær fremtid. Spørgsmålet er om man har modet til at tage de skridt som det virkelig kalder på – tør man frisætte og tør man gå væk fra one-size-fits-all? Tør man slippe læremålsstyringen for en mere undersøgende og entreprenant læringsform?

Den netop tiltrådte Undervisningsminister Mattias Tesfaye byder vi velkommen. Vi glæder os til at drøfte 10. klasse med ham ved årsmødet – hans kærlighed til både det praksisfaglige og bl.a. FGUskolerne står helt tydelig – vi afventer med spænding hans tanker om 10. klasse.

CeFU og vores medlemskab har jeg været omkring. Her skal blot nævnes, at vores bestyrelsespost er udpeget personligt – derfor er Jesper Kongsgaard personligt valgt, men i dette år har vi med CeFU indgået en aftale om, at jeg som konst. formand har deltagelse i bestyrelsesmøderne, men ikke stemmeret. Der genkonstitueres i marts/april når CeFU har afholdt generalforsamling.

Vores partnerskab i **Tænk tanken DEA** har ligget stille i det forgangne år, blandt andet som konsekvens af prioriteringer i bestyrelsens arbejde i det indeværende år. Men det er et partnerskab vi er glade for og derfor nu genoptager deltagelsen i.

Vi vil gerne henlede jeres opmærksomhed på en analyse DEA har foretaget omkring indsatser som skal fremme flere i erhvervsuddannelser – en politisk dagsorden som de kommunale 10. klaseskoler om nogen har skullet bidrage til. Selvom vi som 10. klaseskoler ikke er en selvstændig del af analysen, så vil vi kunne genkende konklusionen; de enkelte konkrete indsatser og projekter giver mening lokalt, men samlet på landsplan rykker det ikke stort. Samlet er der fra 2016 til 2021 anvendt 500 mio. til indsatser, som måske kunne have været bedre investeret der, hvor problemet mærkes; nemlig på de danske erhvervsuddannelser.

Læs med her: ["Læringer fra indsatser rettet mod erhvervsuddannelserne"](#)

Bedst som vi havde hørt, vores nu afgangende undervisningsminister, Pernille Rosenkrantz-Theil afviste KLs forslag om at løsrive 10. klasse fra grundskolen, genstartes debatten fra en helt anden siden.

Dansk Erhverv udgav på en af dette års (2023) første dage en analyse specifikt om 10. klasse.

Tak til Dansk Erhverv for at levere den analyse vi har trængt til i mange år, men ikke selv har haft ressourcerne til at kunne foretage som forening. Den giver et meget præcist billede af den udvikling vi selv oplever på nærmeste hold når det gælder søgemønstre og opgaveløsningen derude.

Situationen er kompleks så jeg vil advare mod at drage for hurtige konklusioner ud af tallenes umiddelbare enkelthed. 10. klasse skal ses som et led i en kæde af lovgivninger, handlinger, diskurser og politikker. 10. klasse set isoleret er et fænomen, som rammes ind af de omkringliggende indsatser og skoleformers tilsigtede og afledte mål, rammer og konsekvenser. Såvel strukturelle som værdibårne. Det taler jeg mere om i den mundtlige beretning.

Som kommunale 10. klasse skoler vil vi gerne diskutere ligeværdig adgang til læring, dannelse og udvikling. At de kommunale 10. klasser er et B-tilbud – mener vi naturligvis ikke er tilfældet. Vi tænker netop det er et vigtigt A-tilbud fordi det løfter kompleksiteten i de unges liv, udfordringer og behov for afklaring, afprøvning og udvikling af fx valgparathed. Her kører de unge ikke på autopilot eller foretager automatvalg. Her udforsker de deres muligheder hands on, tæt på deres hverdag, uddannelsesmiljøer og med mulighed for at foretage fejlvalg uden at det vælter læsset.

I mange kommuner er 10. klasse skolen et sikkerhedsnet når man dropper ud af uddannelse eller efterskole i det første år efter 9. klasse. Det er en vigtig samfundsopgave som løftes der – når fællesskabet i nærområdet samarbejder for at undgå de unge falder mellem to stole.

Vi arbejder hårdt på at skabe ligeværdige tilbud i kommunerne til efterskolerne. Vi er – og vi vil være – et ordentligt alternativ for de unge som ikke vil, tør, kan, har brug for eller på anden vis ikke har mulighed for at tage 10. klasse på en efterskole. De kommunale 10. klasser er – og vil være – et divers, sammensat og bredt udsnit af den danske ungdom – vi ønsker, at afspejle hele befolkningen – det arbejder vi på i fællesskab hver eneste dag.

Vi er naturligvis i dialog med Dansk Erhverv og arbejder sammen med dem for at kvalificere perspektivering. Vi har inviteret dem til vores årsmøde – så kan vi fortsætte dialogen der.

[Analyse: 10. klasser er delt op i et A- og et B-hold \(dansk-erhverv.dk\)](https://dansk-erhverv.dk/analyse/10-klasse-er-delt-op-i-et-a-og-et-b-hold)

Ungdomskoleforeningen, Efterskoleforeningen og LA10 arbejder sammen. Vi mødes og drøfter aktuelle politiske emner, samarbejder om vores fælles unge og i dette år har vi taget to store skridt nærmere hinanden.

Med Efterskoleforeningen er vi gået i samarbejde om **ME&WE** – et læringsmateriale om fællesskab og trivsel; udarbejdet særskilt til 10. klasse trin mellem MaryFonden, JustHuman, Efterskoleforeningen og Tuborgfondet. Målet er at modvirke mobning, ensomhed og mistrivsel.

Vi har som foreningen sagt ja til at deltage i et projekt om materialets anvendelse på de kommunale 10. klasse Centre i landet. Der er søgt udvidelse af projektet, så vi nu er en del af det som LA10 – det betyder konkret at tre 10. klasse Centre i hhv. Roskilde, Esbjerg og Skive er pilotskoler i dette skoleår. Vores medarbejdere er på kursus i formatet, vi anvender det aktivt med eleverne. Materialet dimensioneres i dette år så det grafisk passer til "Almen 10. klasse" og herefter ruller vi projektet ud, så vi kan tilbyde jer som medlemskoler kursus og deltagelse med jeres skoler. De deltagende 10. klasse Centre er allerede nu begejstrede og mærker en tydelig positiv reaktion fra vores medarbejdere og unge. Mød Me&We på årsmødet.

Læs med her: [Me&We](#)

Ungdomskoleforeningen er en nær partner – for ud over vores kommunale tilhørsforhold, vores fælles opgave om unge – ja så ligger 32 af landets 87 kommuner med 10. klasse skoler på en Ungdomsskole eller i tilknytning hertil. Derfor har vi virkelig mange fælles snitflader og fælles interesser. Det vil vi i det kommende år dykke dybere ned i som forening.

Vi rykker måske også tættere på hinanden rent fysisk, idet vi op mod den kommende generalforsamling har drøftet en mulighed for et sekretariats samarbejde mellem de 2 foreninger. Det er IKKE en fusion – på ingen måde – men et administrativt driftssamarbejde der kan bidrage til en professionalisering af LA10. Det vil være op til jer som medlemmer om I kan tilslutte jer et sådant samarbejde.

Målsætninger og strategier

Vi har gennem nogle år arbejdet med at årsmødet mundede ud i nogle strategiske anbefalinger som vi kunne arbejde videre med. Således også forrige år. Vi lagde vægt på især 3 anbefalinger i samarbejde med vores partnere på området.

1) Læringsfokus i stedet for valgfokus

2) Fleksibel tilgang til pensum i forhold til praksisfaglighed

3) Systematik i det tværfaglige samarbejde, der udvider og udfordrer den unges job- og uddannelsesvej

De 3 begynder vi at kunne identificere spor af rundt omkring os, for paradigmet er langsomt ved at skifte.

Punkt 1 er allerede mærkbart rundt omkring os gennem en ny forståelse af, at aktiviteter for valget alene ikke har bidraget tilstrækkeligt gennem de sidste 10 års indsats for flere på fx erhvervsuddannelser. Det handler om børn og unges læring – derefter mulige valg.

I denne sammenhæng ser vi nu helt konkret at brobygningslovgivningen er åben for forsøgsordninger særskilt på 10. klasse, og i oplægget er der en klar indikering af et skifte i perspektiv fra valg til læring. Vi vil som foreningen opfordrer vores medlemmer til at gøre brug af forsøgsordningen.

Læs med her: [UVM om forsøg med brobygning i 10. klasse](#)

Punkt 2 venter vi tålmodigt på indfries – vi ser begyndende tegn på det; fx når ministeren åbner for ændret udskoling, mere praksisfaglighed osv – men det store skridt – frisættelsen fra de lineære og fastlåste læringsmål, mod en mere dannende og entreprenant læring med friere rammer for pensum og alternative prøveformer – den følger vi. Efterskoleforeningen og CeFU forsker nu sammen om alternative prøveformer – lad os håbe på, at den forskning kan give politisk medvind her.

Læs mere her: ["Frie prøveformer i en præstationstid"](#)

Punkt 3 er allerede godt i gang – de havde bare glemt 10. klasse hos UVM! Ministeriet har udarbejdet en vejledning til, hvordan man kommunalt kan arbejde med en sammenhængende plan for vejledningen. Egentligt på mange måder en samarbejdsplan/kontrakt mellem KUI og grundskolen – her kunne 10. klasse have været medtaget – men det har man ikke gjort. Det kan de enkelte kommuner selvsagt vælge at gøre – så kig med – og find inspiration til jeres praksis derhjemme. Det vil i den forbindelse være meget oplagt at involvere de lokale ungdomsuddannelser i samarbejdet og udviklingen af en lokal plan med systematik og perspektiv.

Læs med her: [Sammenhængende plan for vejledning](#)

Årsmødet tema 2023

Fælles om fremtidens 10. klasse

Vilde problemer, frisættelse og reform kommission? Der er forandringer på vej – også for 10. klasse - så hvordan kan vi som forening, og du som leder, være med til at kvalificere og sætte dagsordenen i fællesskab med andre?

På årsmødet fokuserer vi på ledelse af stærke fællesskaber omkring de unge - både sammen, hjemme og i forhold til vores partnere.

Konst. Formand LA10

Anja Østergaard Jensen

Bestyrelsens aktiviteter 2022

- Bestyrelsesseminar 1 dag – det første af sin slags – omkring foreningens kerneopgave og strategiske sigte i marts måned.
- Bestyrelsesmøder 6 stk. á 3-4 timers varighed. Både fysisk og online. Værter 2022 bl.a. Solrød og Kolding 10. klasse Skoler.
- Strategiseminar i november – et døgn møde – fortsat fra marts.
- Deltagelse i div. Netværk
- Samarbejde med MaryFonden, Just Human, Efterskoleforeningen, Just Human og Tuborg Fondet om Projekt Me&We – projektet er for LA10 hjemmehørende på Esbjergs Studie10.